

ОПШТО

Што е Индексот на перцепција на корупцијата (ИПК)?

Индексот на перцепција на корупцијата на Transparency International (ТИ) ги рангира државите според степенот на корупцијата којашто е перцепирано дека постои помеѓу државните службеници и политичарите. Станува збор за композитен индекс, анкета на анкетите, нацрт на податоците поврзани со корупција од експертски и бизнис истражувања спроведени од различни, независни, уважени институции.

ИПК ги рефлектира перцепциите ширум низ светот, вклучувајќи ги оние експерти коишто живеат во земји на евалуација. Transparency International го нарача ИПК од Јохан Граф Ламбсдорф, универзитетски професор од Пасау, Германија и советник во (ТИ) .

Како е дефинирана корупцијата за целите на ИПК?

ИПК на Transparency International се фокусира на корупцијата во јавниот сектор и корупцијата ја дефинира како злоупотреба на службената должност заради здобивање со лична корист. Истражувањата користени при составувањето на ИПК содржат прашања кои се поврзани со злоупотреба од службената моќ за стекнување сопствена корист, на пример поткупувањето на јавни службеници, мито при јавни набавки, проневерување на јавни фондови, или прашања кои ја испитуваат силата на анти-корупциските политики и со тоа ги опфаќаат и административната и политичката корупција.

Зошто ИПК е базиран само на перцепции?

Тешко е да се утврдат целосните нивоа на корупцијата во различни земји засновано на релевантни емпириски податоци, на пример преку споредба на сумите на митото или бројот на истрагите во судските процеси. Во неодамнешните случаи, на пример, такви споредбени податоци не го рефлектираат вистинското ниво на корупцијата, повеќе го истакнуваат квалитетот на обвинителите, судовите и/или медиумите во изложувањето на корупцијата ширум државата. Една силна метода во прибирање на податоци низ државите е да се заклучува од искуствата и перцепциите на оние кои се најдиректно соочени со реалноста на корупцијата во државата.

МЕТОД

Колку држави се вклучени во ИПК?

ИПК за 2009 рангира 180 држави, истиот број како и во 2008 година.

Како се државите се селектирани за да се вклучат во ИПК?

Минимум на три веродостојни извори на податоци поврзани со корупцијата е потребен за да држава или територија биде вклучена во ИПК. Вклучувањето во индексот не е показател дека постои корупција, повеќе зависи исклучиво од расположивоста на податоци.

Кои држави/територии се додадени или отстранети од ИПК 2009 ?

Држави/територии не се вклучени во ИПК за кои не постои барем три истражувања. Во 2009 година дозволи вклучување на Брунеи Дарусалам, но Белизе имаше само еден извор на располагање, што не дозволи негово вклучување во ИПК оваа година.

Кои држави е можно да бидат вклучени во идните ИПК?

Transparency International континуирано и активно бара зголемување на бројот на држави и територии да бидат вклучени во ИПК. Иако минимум на три пропишани на веродостојни податоци се бараат за ИПК, следниве држави/територии се разгледуваат да бидат вклучени во ИПК.

Земји или територии кои имаат две групи на податоци се: Ангила, Антигва и Барбуда, Аруба, Бахами, Бермуда, Кајманските острови, Фиџи, Гренада, Косово, Линхештајн, Микронезија, Холандски Антили, Северна Кореја, Палестина, Св.Китс и Невис и Тувалу. За овие наведени земји / територии, потребно е најмалку уште една група податоци за вклучување во ИПК.

Кои се изворите на податоци на ИПК?

ИПК за 2009 година се заснова на 13 различни анкети и истражувања од 10 независни институции. Transparency International се стреми да осигура изворите коишто се користат да бидат со највисок квалитет а истражувањата да се спроведуваат со целосен интегритет. За квалификација, податоците мораат да бидат добро документирани и доволни за да дозволат проценка на нивната сигурност. Сите извори мора да обезбедат рангирање на нациите и мора да ја мерат целосната распоространетост на корупцијата. Овие услови исклучуваат истражувања кои ја мешаат корупцијата со други прашања како што се политичка нестабилност, децентрализација или национализам.

Некои податоците за ИПК се набавуваат бесплатно. Некои извори не дозволуваат објавување на информациите, други се јавно достапни. За целосна листа на изворите на истражувањето, ве молиме посетете www.transparency.org/mk/cpi

Чии мислења се испитувани за целите на истражувањата користени за ИПК?

Експертите рефлектирани во ИПК бодирањето се состојат од сфаќањата за корупциските практики што постојат во индустријализираниот и во светот во развој. Истражувањата се спроведуваат меѓу луѓето од бизнис заедницата и аналитичарите од земјата. Значајно е да се забележи дека мислењата на жителите кореспондираат со мислењата на експертите кои не се жители на земјата.

Дали ИПК го репродуцира она што е пропагирано?

ИПК се здоби со широка почит во меѓународните медиуми уште од своето прво објавување во 1995 година. Ова ја подигна загриженоста дека судовите на оние кои одговараат на прашањата може да бидат засенети од податоците соопштени од Transparency International што би создало проблем на заокружување. Оваа хипотеза е тестирана во 2006 година со тоа што прашањата од истражувањата се поставуваа на бизнис- лидери ширум светот. Засновани на повеќе од 9000 одговори, сознанијата на ИПК не ги поттикнуваат бизнис експертите да се водат според чуеното. Сознанијата на ИПК можат да го мотивираат оној којшто одговара да ги детерминира своите сопствени погледи. Ова е силна индикација дека нема заокружување во сегашниот пристап.

ТОЛКУВАЊЕ НА ИПК

Што е поважно, бодовите на државата или позицијата?

Рангирањето на државите овозможува да се изгради индексот, а бодовниот резултат е многу поважна индикација за перципираното ниво на корупција во една држава. Позицијата на земјата може да се смени чисто поради тоа што нови земји се вклучени во индексот или некои отпаднале.

Дали земјата со најнизок резултат е најкорумпираната земја во светот?

Не. Земјата со најнизок резултат е таа кај којашто е перципирана највисока корупција во однос на земјите вклучени во листата. Има повеќе од 200 суверени нации во светот, а најновиот ИПК рангира 180 од нив. ИПК не овозможува информации за земјите коишто не се вклучени .

Пример: Што се подразбира под рангирањето на Сомалија и Нов Зеланд на ИПК за 2009?

Корупцијата во јавниот сектор во Сомалија е перцепирана како највисока според ИПК за 2009. Сепак ова не значи дека Сомалија е најкорумпираната земја во светот или дека Сомалијците се најкорумпирани луѓе. Корупцијата е еден од најстрашните предизвици на доброто управување, развојот и намалувањето на сиромаштијата во Сомалија, огромно мнозинство од луѓето се жртви на корупцијата. Корупцијата од одреден број на моќни индивидуи значи неуспех на лидерите и институциите да ја контролираат и спречат корупцијата, но сепак тоа не значи дека луѓето и земјата се најкорумпирани.

Исто така, Нов Зеланд – каде перцепцијата за корупцијата во јавниот сектор е најмала од сите 180 држави/територии – не значи дека е најмалку корумпирана држава во светот и дека е отпорна на корупција. Во Нов Зеланд институционалните и владините рамки се успешни и затоа има ограничена корупција. Нов Зеланд, како и другите држави останува подложен на корупција.

Дали можат резултатите на една држава од ИПК 2009 да се споредуваат со оние од претходните ИПК?

Индексот примарно овозможува преглед на погледите на бизнис луѓето и аналитичарите од земјите за сегашната или претходните години, со помал фокус на трендовите од година во година. Како што е наведено погоре, ако се прават споредби со претходните години, тие треба да се базираат само на бодовниот резултат на земјата, а не позицијата. Промените од година во година во резултатот на една држава може да се производ на промената перцепција на дејствувањето на земјата или промената во методологијата или примерокот на ИПК.

Единствениот релевантен начин на споредба е компарирање на бодовниот резултат од индивидуални истражувања во текот на периодот што може да рефлектира промена во проценувањето.

Зошто нема поголема промена во поединечните резултати на државите со оглед на силата или недостигот на анти-корупциските реформи или скорешни обелоденувања на корупциски скандали?

Тешко е да се поправи резултатот на ИПК во краток временски период. ИПК за 2009 се заснова пред се на податоци од изминатите две години поврзани со перцепции кои е можно да биле формирани во подалечно минато. Ова значи дека суштински измени во перцепцијата на корупцијата можат да се јават во индексот во текот на подолг временски период.

ПРОМЕНИ ВО РЕЗУЛТАТОТ ПОМЕЃУ 2008 и 2009 ГОДИНА

Кај кои земји резултатот најмногу се влошил помеѓу 2008 и 2009 година?

Да се направи споредба од една година до друга е доста проблематично, поради причините наведени погоре. Меѓутоа, дотаму до каде што промените можат да се следат наназад до индивидуални извори, трендовите можат претпазливо да се идентификуваат. Вредни за

напомна се примерите на влошување од ИПК 2008 до ИПК 2009 како: Бахреин, Грција, Иран, Малезија, Малта и Словачка.. Во овие случаи практичните промени во перцепцијата се случиле во текот на изминатите две години.

Кај кои земји резултатите покажуваат најголемо подобрување?

Со истите наведени ризици, врз основа на податоците од изворите кои се користат постојано за целите на Индексот, може да се забележат напредувања од ИПК 2008 до ИПК 2009 кај Бангладеш. Белорусија, Гватемала, Литванија, Молдавија, Црна Гора, Полска, Сирија и Тонга.

КОРИСТЕЊЕ НА ИПК

Дали ИПК е веродостојна мерка за перцепираното ниво на корупција во една држава?

ИПК е цврста мерна алатка за перцепција на корупцијата. Како таков ИПК е тестиран и широко користен од страна на научници и аналитичари. Веродостојноста на ИПК се разликува помеѓу државите. Земјите со голем број извори и мали разлики во евалуациите овозможени од изворите (со тесен доверлив ранг) имаат поголема веродостојност во смисла на нивниот резултат и рангирање, исто како и спротивното.

Дали ИПК е веродостојна мерка во однос на одлуки за доделување помош?

Некои влади имаа обичај да ги употребуваат резултатите за корупцијата за да одредат кои земји треба да примат помош, а кои не. ТИ не го охрабрува користењето на индексот за овие цели. Земјите кои се перцепирани како високо корумпирани не смеат да бидат отпишани, бидејќи токму тие имаат потреба од помош за да испливаат од спиралата на корупцијата и сиромаштијата. Ако се верува дека една земја е корумпирана, тоа треба да послужи како сигнал за донорите дека е потребно инвестирање во систематските приоди за борба против корупцијата. Доколку донорите имаат намера да поддржат големи развојни проекти во земји кои се перцепирани како корумпирани, тие треба да бидат особено внимателни на „црвените знамиња“ и да осигураат поставување на соодветни контролни процеси.

ИПК на Transparency International и борбата против корупција

Како се финансира ИПК?

Transparency International се финансира од различни владини агенции, меѓународни фондации и корпорации чијашто финансиска поддршка го овозможува ИПК. Дополнителна помош за мерните алатки на ТИ е овозможена од "Ernst & Young". ТИ не ја промовира политиката на компанијата преку прифаќање на финансиската поддршка и не ги инволвира своите поддржувачи во менаџментот на своите проекти. Повеќе информации околу финансиските извори на Transparency International може да најдете на www.transparency.org/support_us

Како е произведен ИПК 2009?

ИПК 2009 е произведен од страна на Transparency International Секретаријатот во Берлин. ТИ собраа податоците, поврзани со експерти за методот, и пресметуваат индексот. Во изминатите години, оваа работа беше спроведена со консултант и советник на ТИ.

ТИ има ригорозен процес за вкрстена-проверка на конечните резултати, во соработка со голем број на експерти од водечките универзитети и институти. Како и во изминатите години, совети за ИПК методологија беше предвидено од страна ТИ Индекс на Советодавниот комитет (http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/about).

Покрај тоа, во 2009 година група на експерти и советуваа ТИ за време на пресметката фаза и преглед на производството на Индекс: Andrew Gelman (Универзитет Колумбија), Rajshri Jayaraman (Европска школа за менаџмент и технологија), Meghan O'Мали Бери (Универзитетот Колумбија), Пјеро Stanig (London School of Economics) и Андреас Стефан (JIBS, Јонкoping Универзитетот; Cesis, КТН Стокхолм). Катерина и Марк Милер Vothknecht (DIW Берлин - Германскиот институт за економски истражувања) се предвидени дополнителни совети и независно проверуваат пресметката на 2.009 ЦПИ. За натамошни информации за ИПК метод, посетете ја www.transparency.org / CPI.

Имате ли е промени во ИПК методологија во 2009?

Во глобала, ИПК 2009 го следи истиот метод како во претходните години. Една мала промена, кој беше воведен е дека ИПК 2009 користи од претходните години. (за повеќе на вкупниот метод, видете http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2008/methodology). Ова е приодот кон ИПК до 2006 година. Во 2007 и 2008 ИПК изданија, од претходната година, но резултатите беа искористени исто така приспособени. За ова види повеќе на http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2007.

Како ИПК однесуваат кон други ТИ истражувачки производи?

ТИ е независен производител на емпириски истражувања за корупцијата. Таа е составена глобално истражување портфолио што комбинира квалитативните пристапи со квантитативни оние, макро-ниво индикатори со во-длабочина дијагностика, анализа експерт со искуство, како и перцепциите базирана на истражување работа. Ова тело на истражување дава сеопфатна слика на скалата, ширење и динамиката на корупција во светот. Тоа исто така служи да се мобилизира и поддршка докази-базирани, ефикасно скроена политика реформи. ТИ портфолио на глобалното истражување производи вклучува:

- **Глобален Барометар на Корупцијата (Global Corruption Barometer):** претставува истражување на повеќе од 70.000 домаќинства во повеќе од 65 земји на перцепцијата на луѓето во и искуства на корупција. Најновиот Глобален Барометар на Корупцијата беше објавен на 3 јуни 2009 година и може да се најде http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb.

- **Индекс на плаќање на поткуп (Bribe Payer Index):** за пласман на водечките компании, земји-извознички според веројатноста на нивните фирми да направат поткуп во странство. Таа се заснова на истражување на менаџерите фокусирано на бизнис практиките на странските фирми во нивните земји. Најновиот Индекс на плаќање на поткуп беше објавен на 9 декември 2008 година и може да се најде под: http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/bpi.

- **Глобалниот извештај за корупцијата (Global Corruption Report):** е тематски извештај кој ја оценува корупцијата во однос на специфичен сектор. Извештајот дава погледи од десетици експерти и практичари од областа, во дополнение на студии на случај и извештаите од националниот ТИ поглавја од целиот свет. GCR функции, исто така, на корупцијата во врска со наодите од истражувањата поврзани со темата. Најновата Глобалниот извештај за корупцијата беше објавен на 23 септември 2009 година и може да се најде под: <http://www.transparency.org/publications/gcr>

- **Национален систем за интегритет (National Integrity System):** низа на студии произведени во земјата, која вклучува широк дијагностичка проценка на предностите и слабостите на клучните институции кои овозможуваат добро владеење и интегритетот на земјата. За целосен список и повеќе информации, ве молиме видете: http://www.transparency.org/policy_research/nis

Индекс на перцепција на корупцијата (ИПК) е петтиот столб во ова портфолио, обезбедув на експертска перцепција на корупцијата во годишен композитен индекс кој покрива 180 земји.